

Stabiele premie met behoud van db-karakter

Auteur(s):

Siegelaer, G.C.M.

De auteur is als projectmanager Financieel Toetsingskader werkzaam bij de divisie Toezichtbeleid van de Pensioen- & Verzekeringskamer.

g.siegelaer@pvk.nl

Verschenen in:

ESB, 89e jaargang, nr. 4434, pagina 245, 28 mei 2004

Rubriek:

Reactie

Trefwoord(en):

Eduard Ponds laat op heldere wijze zien dat het hanteren van een marktconforme waardering de latente rentegevoeligheid van pensioenverplichtingen expliciet zichtbaar maakt. Als men een stabiele premie wil handhaven, moet de volatiliteit dus elders tot uiting komen. Ponds kiest voor een variabel opbouwpercentage als uitlaatklep, waardoor het karakter van de pensioentoezegging verschuift van db naar dc. Daarmee raakt hij overigens ook aan de bestaansgrond voor de verplichtstelling van pensioenregelingen, want dc-regelingen met collectieve risicodeling kunnen ook door verzekeraars uitgevoerd worden.

Een andere mogelijkheid is om de indexatiereserve als uitlaatklep te kiezen. Dit sluit meer aan op het huidige pensioenstelsel, dat je kunt zien als hybride combinatie van kapitaalgedekte nominale pensioenen (db) en (gedeeltelijk) kapitaalgedekte voorwaardelijke indexaties op basis van beschikbare middelen (dc).

Stel dat je de premie vaststelt op basis van een vaste rekenrente die ver onder de marktrente ligt (ergens tussen de drie en vier procent, al naar gelang het ambitieniveau van de pensioenregeling). Die vaste premie kun je dan splitsen in twee delen. Eén deel dekt de onvoorwaardelijke nominale aanspraken (bijv. zeventig procent van het salaris) en is bepaald op basis van een marktconforme nominale rente. Het resterend premiedeel is bestemd voor voorwaardelijke indexatietoelagen en wordt toegevoegd aan een door de tijd heen fluctuerende indexatiereserve.

De 'oplossing' zou dus bestaan uit het expliciteren van het hybride karakter. Het kabinet heeft de weg daarvoor geplaveid door onderscheid te maken tussen onvoorwaardelijke en voorwaardelijke pensioentoezeggingen¹. Het kabinet heeft echter ook een dikke streep gehaald door de jarenlang gegroeide pensioenpraktijk om de meeropbrengst op beleggingen meteen uit te delen in de vorm van een premiekorting. Voortaan moet het pensioenfonds eerst voldoende gereserveerd hebben om de indexatieambitie te dekken, voordat er premiekortingen gegeven kunnen worden.

Dat is een behoorlijke (cultuur-)schok voor de Nederlandse pensioenfondsen en de sociale partners. Het dwingt tot heldere en moeilijke keuzes over ambitieniveau, premiehoogte en risicodeling. Het is de kunst om daarbij niet het kind met het badwater weg te gooien.

Gaston Siegelaer

¹ Zie de kabinetsnota Hoofdlijnen voor de regeling van het financiële toezicht op pensioenfondsen in de Pensioenwet, http://docs.szw.nl/pdf/35/2004/35_2004_3_4957.pdf.